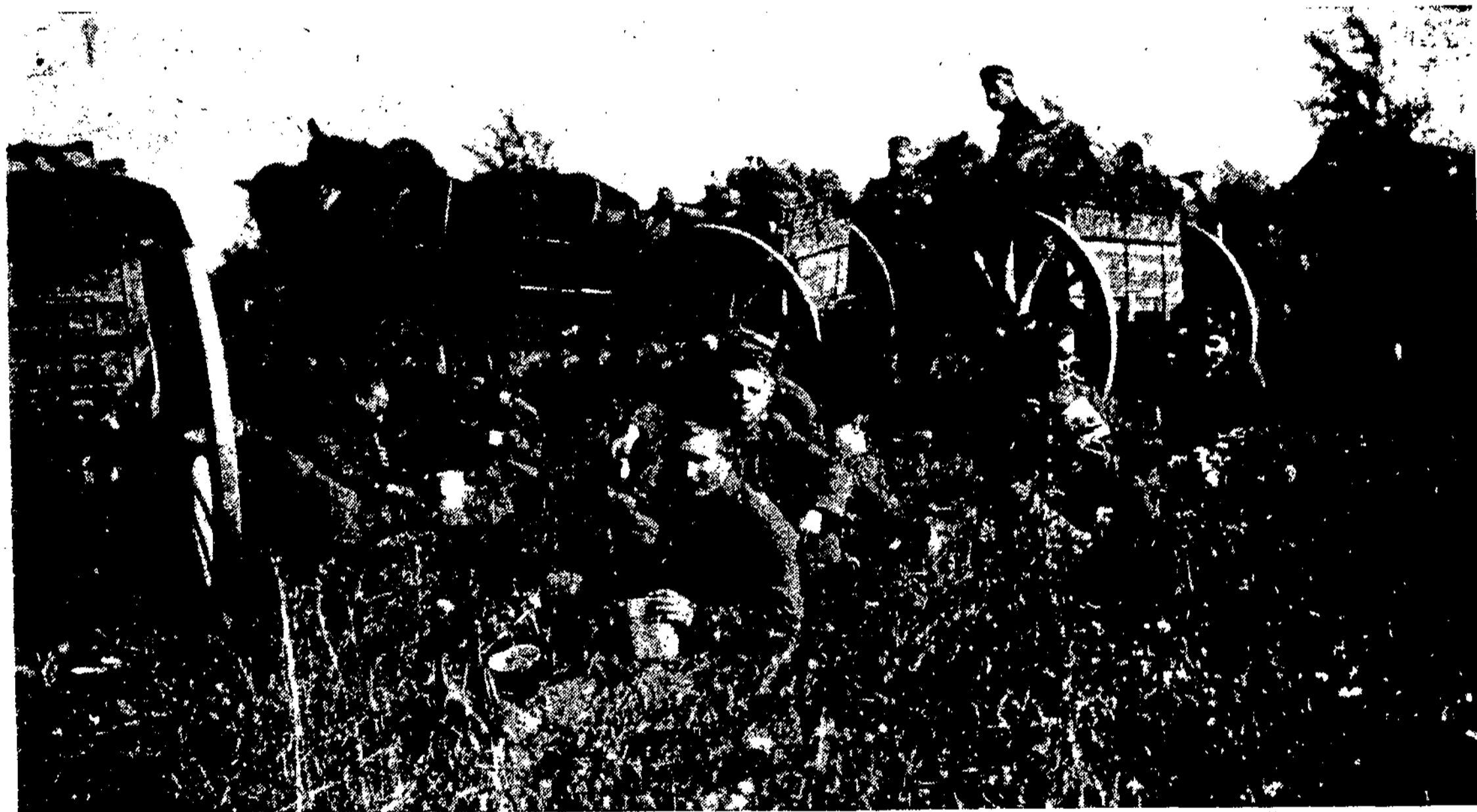

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr.

P o i l s i s .

DALYS, kurios buvo karo žurnalo „Mūsų Žinynas“ 1922 m., prenumeratoriais, prašomos atsiimti iš Karo Mokslo Skyriaus naujai išėjusių iš spaudos „Mūsų Žinyno“ 9 Nr.

„Kario“ Redakcija autoriams už raštus išmoka honorarą, tačiau patys autoriai privalo kreiptis su savo sąskaitomis į Redakciją honorarui atsiimti.

Kas turi gražių-fotografijų iš Kariuomenės ar sporto gyvenimo — prašom atsiųsti. Pasi-stengsime sunaudoti.

Už fotografijas „Kario“ Redakcija moka iki 5 litų.

„Kario“ Redakcija dažnai gauna laiškų visai neapmokėtų arba neužtektinai apmokėtų. Redakcija tokių laiškų nepriima, nes turėtų tuos laiškus dvigubai apmokėti.

Virštarnybiniai puskarininkai.

Pats gyvenimas verčia, kad būtų laikomi virštarnybini puskarininkai. Jų yra visose nuolatinėse Europos armijose. Manau, kad svarbiausioji jų atsiradimo bei esimo priežastimi yra prityrusių, giliai į kariuomenės dvasią įsitraukusių puskarininkų stoka. Ypatingai tai galima buvo pastebėti mūsų kariuomenės tverimosi pradžioje. Bet gerų puskarininkų trūkumas gana skaudžiai jaučiamas ir dabar. Taigi pradžioje mūsų kariuomenės tverimosi, norėdami pašalinti puskarininkų stoką tinkamiems savo vietos puskarininkams ir norėjusiems, išstarnavus paskirtą laiką, palikti kariuomenėje, buvo pasiūlyta geresnės užlaikymo sąlygos. Ačiu tam daugelis puskarininkų sutiko tarnauti ir toliau.

Puskarininkų palikimas kariuomenės tobulėjimo ir stiprinimo procese sulosė ir tebelošia begalo svarbią rolę. Kas yra tarnavęs kariuomenėje, tam, beabejo, gerai suprantama puskarininkų darbuotė ir reikšmė kariuomenei. O netarnavusiam kariuomenėje ir neturinčiam apie ją aiškaus supratimo pasakyti trumpai: kuo yra augalui šaknis arba elektros jėgai laidas—viena, tuo yra puskarininkai kariuomenei. Kaip tie, taip ir kiti atlieka vienodai svarbų darbą, butent — tarpininkavimo. Turint tai galvoj, būtina reikalinga, kad tieji „tarpininkai“ pilnai atitiktų kaip savo rūšimi, taip ir ypatybėmis savo paskirimo tikslui.

Yra labai svarbi priežastis pateisinanti, pasakysiu, reikalaujanti virštarnybinių esimo. Tai praktika — prityrimas. Juk kiekvienas sutiks, kad vienas prityręs puskarininkas praktikas atstoja dešimtį, kad ir sažiniškiausių jausmų neprityrusių puskarininkų.

Taigi visi karininkai, rinkdami sau puskarininkus, norės prityrusių, praktikų. O iš kūr juos paimti? Iš naujoko puskarininką galima padaryti tik per 1½ metų (išėjus naujoko ir puskarininko mokyklą). Tarnybos gi ilgis tik du metu. Žadama dar sutrumpinti. Be to ir nesant puskarininkų stokai, vistik labai sveika turėti kariuomenei virštarnybinių.

Eina gandai, būk netolimoj ateity tokius puskarininkus bus draudžiama laikyti. Tie gandai sukelia nusiminimą ir apatiją. Rodos jauti, kaip nematoma amžino priešio ranka tiesiasi sunaikinti sunkių ir ilgų darbų pasiektus vaisius.

Ne prieš, bet už minėtus puskarininkus reikėtų rūpintis! Jų būvį reikalinga ne, bloginti, bet gerinti. Kas stengiasi tąją puskarininkų rūšį panaikinti, tųjų pastangas galima sulyginti su meškos patarnavimu.

Reikalinga tuč—tuojau, neatidėliojant žymiai pagerinti: jų būvį, nes daugumoje atsitikimų jau jie patys nori išeiti iš kariuomenės dėl jų neganėtinu aprūpinimo. Juos vilioja pelningesnės kitose įstaigose tarnystės. Padidinus jiems aprūpinimą, būtų galima minėtąjį viliojimą panaikinti.

Virštarnybinių svarbumą ir naudingumą gana ryškiai rodo kad ir šis faktas; žinau keletą kuopų vadų, kurie iš savo algos moka algos priedą, virštarnybiniams puskar., kad tik pastaruosius išlaikius kuopoje, kaipo nepakeičiamus savo pareigose, turinčių kariškai sveikos ir galingos įtakos į kareivius, kurios negal turėti nei karininkas, nei neprityręs puskarininkas. Tad aišku, kad virštarnybinių puskarininkų pašalinimas skaudžiai atsilieptų į mūsų kariuomenės reikalus, į kareivių auklėjimą.

Leiten. Mačinskas.

Norint turėti gerą ir garbingą taiką — kariaukit.

Steponas Batory.

Karas tik tada duoda gerų pasekmių, kai kariaujama dėliai aukštųjų siekių. Humboldt.

Kas imsis kariauti dėliai grobio ar keršto, tas amžinai pražus.

H. Senkevičius.

Mano pasveikinimas Klaipėdos kraštui.

Salys Šemerys:

Klestėki, Jūmarėlių Klaipėda,
Mūs atvaduota prielauka!
Tiktai dabar mūs atsipeikėta.
Tad rykaukim laisvi ir vienplaukiai!

O buvo jau tikrai bėda
Mūs priešai lėmė mums užtrokšti.
Dabar jau mūsų rankoj Klaipėda:
Mums erdvė trykšta švyturio bokštu.

Veltui ir jos likimą kraipė da
Šio laikmečio galingieji:
Jau laimę nulėmė patį sau Klaipėda—:
Nenori žlugti svetimųjų jungo rinkėje.

Stovės pajūry mūs tvirtai pėda.
Taps gintarinis mūs Pabaltijys.
Jau nieks daugiau mūs Klaipėdą
Iš mūs atimti neišdrįs...

Vešėk, Žemaičių Jūros Klaipėda
Mūs atvaduotas uoste!
Gana jau mūsų žemėj priešų kreitėta
Ir mums jau metas laisve apsijuosti.

Scenos mėgėjams.

(Žiūrėk „Kario“ 2 Nr.)

Kas gali vaidinti.

Ar yra tamtikras mokslas, kuris iš paprastojo žmogaus padaro artistą? Jeigu yra, tai ar galima išdrįsti vaidinti, to mokslo neišėjus?

Tiesa, be užtenkamo bendrojo išsilavinimo, scena dar reikalauja specialaus išsilavinimo, k. a. balso, kūno, judėsių, veido lavinimo, grimo, literatūros ir jos istorijos, meno istorijos ir kitų reikalingų sričių pažinimo, ir t. t. — bet visa tai yra, pasakyčiau, gelbstantieji (padedantieji) dalykai, o tokio mokslo, kuris padarytų iš žmogaus artistą, nėra. Nors yra daug visur įvairių dramos meno mokyklų, ar scenos meno kursų, bet jokia mokykla ir jokie kursai paties meno nedėsto ir artistų negimdo! Kaip negalima išmokyti žmogaus tapti padoriu ar karžygiu, taip pat negalima išmokyti tapti artistu.

Ištikrųjų, ne tik seniau, bet ir mūsų laikais dar kartais tenka scenoje matyti tikrąjį artistą greta su mėgėju, ir pirmenybę mes atiduodame mėgėjui, jeigu jis scenoje yra naturalus ir tiek įjėjęs savo rolę, jog, rodos, tikrai „gyvena“. Tai reiškia, jog toks mėgėjas yra Dievo apdovanotas, turi talentą, ko joks mokslas nesuteikia.

Bet jeigu žmogui gabiam ir išlavintam yra reikalingas dar specialus mokslas, kad pasišvesti scenai, tai gal paprastiems, nepatikrintų gabumų ir menkai išlavintiems, mėgėjams visai negalima rengti vaidinimų?

Ne, galima, tik reikia būti tikrais mėgėjais. Reikia sceną tikrai pamėgti, reikia jai pasiūkoti, nesigailinti nei laiko, nei darbo, dirbant toj, kol veikalas tikrai bus paruoštas, kol kiekvienas vaidila tikrai rolę iš-

moks ir atliks, kiek galėdamas, geriausiai, įsigilinęs į visas smulkmenas; reikia repeticijų daryti ne keliatą, o keliasdešimt; reikia paskutiniuose repeticijose ne keikti sufleriaus, kad jis dar neišmoko greit skaityti, bet jau reperuoti visai be sufleriaus; reikia užmiršti apie tai, kad mėgėjai gali vaidinti bile kaip, kadangi iš mėgėjo nieks daug nereikalauja! Reikia atminti kad tikrojo mėgėjo vardas yra garbingas! Tokie tikrieji mėgėjai buvo dabar garsiausiojo Maksvos dailės teatro pamate! Tikras artistas — profesionalas taip pat tikrai tuomet yra tinkamas, jei jis yra scenos mėgėjas, o ne amatininkas!

Iš teatro publikos tarpo teatro mėgėjais yra vadinami ne tie, kas retkarčiais atsilanko teatre, kuomet yra statoma kas nors naujo, arba kuomet namie yra nuobodu, o tie, kas daug vargo turi, kol kuo nors būdu išgauna pigesnę bilietą (jei turėtų pinigų, tai kasdien vaikščiotų), ir, užėmęs nepatogią vietą, iš tolo arba iš aukšto (iš galerijos) drauge su artistais gyvena, džiaugiasi, verkia, pyksta, nuoširdžiau už kitus ploja (arba visai neploja Re d.), tinkamiau už kitus artistus įvertina ir, rodos, noriai mirytų teatre!...

Todel ir vaidilų tarpe reikia kovoti su tokiais „mėgėjais“, kurie nėra tikrieji mėgėjai, ir kurių negalima kritikuoti, ir stengtis, kad kiekvienas mėgėjas būtų to vardo vertas.

Dabar pagalvokime, ką reiškia pat ai žodis — „vaidinti“. Vaidinti, tai reiškia pasirodyti scenoje ne savimi, o kitu ir kitokiu asmenimi, kuris skiriasi nuo vaidilos ir amžiumi, ir sveikata, ir išvaizda, ir judesiais, ir užsiėmimu, ir padėtimi visuomenėje, ir kilme, ir būdu ir t. t., ir gyventi (kalbėti, jausti, veikti ir t. t.) to žmogaus gyvenimu taip naturaliai, kad žiūrėtojai nė nemanytų apie dirbtinumą. Tai nepasirodys persunku, jei prisiminsime, kad ir tikrame gyvenime daug kas labai dažnai „vaidina“, t. y. stengiasi rodytis visai ne toks, koks esąs ištikrųjų: nedorėlis kartais labai įtikinančiai ir net įsikasčiavęs kalba apie dorybę, gudruolis dažnai prisimeta pusgalvis esąs, jei jam tai yra reikalinga (tik niekuomet priešingai: kvailas, žmogus

nieku būdu nesugeba pasirodyti kame nors gudrus, nors visados stengiasi); vyriškis kartais moka įtikinti moterį, kad jis ją mylįs, ir beįtikinėdams net pats pradeda savo melui tikėti, tuo tarpu kai ištikrųjų meilės nėra (moterys šioje srityje, rodos, yra gabesnės...); šypsena, juokas, džiaugsmas, pyktis ir net ašaros dažnai bū a dirbtinos! Mus sutinka gatvėje kas nors ir sako, laimingas esąs mus pamatęs, tuo tarpu, kai mes tikrai žinome ir beveik iš jo akių matome, kad jis meluoja... Žmona, kuri savo vyro laidotuvėse ne tik gaudžias ašaras lieja, bet ožio balsu rėkia, kad jai leistų įsokti duobėn ir ten pasilikti drauge su numirėliu, dažnai greit išteka už kito... O moterų koketerija, o komplimentai... ar visa tai ne vaidinimas?

Visa tai įrodo, jog toks dirbtinas ūpas, ar jausmas, ar žodžiai ar kas kita — gali iššaukti tikras fiziologines žymes ir naturaliai atspindėti veide, o kartais net ir akyse.

„Bet, jeigu vaidinamąjį asmenį reikia iš įvairių pusių smulkiai išnagrinėti, iš anksto ir tikrai suprasti ir tinkamai a aidinti, tai tam reikalingas yra dar ir atsargumas.

Ne daug turėjęs praktikos ir menkai išlavintas mėgėjas turi pirmiausia vaidinti tikrai visai jam suprantamųjų ar matytųjų gyvenime asmenų roles. Tikrai reikia taip pat atminti, kad nėra patartina vaidinti tokių „tipų“ roles, kurie būtų kuo nors labai panašūs patį vaidilą, kadangi tokia rolė visados bus klaidingai suprasta.

Vaidinant lengvai pasiekiamas ir suprantamas roles taip pat reikalinga yra užtenkamai įsigilinti ir pasiruošti ir visą, ką tik galima, tikrinti panašių žmonių gyvenime, kitaip išeis parodija. Vėliaus, įgijus praktikos, galima išdrįsti vaidinti, bet kiek įvertinant roles, nors taip pat reikia atminti, kad tam yra reikalingi ypatingi gabumai: daug yra tokių artistų, kurie visą savo gyvenimą vaidina tikrai panašias roles. Aišku, jog amatininkas, vaidindamas aristokrato rolę ir apsirengęs fraku, bus tikrai tarnas ir tarnas netikęs; aristokratė, niekados nemačiusi kokios nors skalbėjos

Leit. Viliušis.

Už laisvę.

(Iš karo su lenkais atsiminimu).

(Žiūrėk «Kario» 3 Nr.)

Pirmiausia aš jam paaiškinau, kad mūs valdžia visų žmonių pastatyta ir, kad jų valią ji ir pildo. Jei lenkai nori pagrobti visą Lietuvą, remdamies Jogailos laikais, tai kaip tik lietuvių tauta ir priversta visomis įmonėmis gintis nuo tokios malonės. Kiekvienas lietuvis nuo mažo iki didelio, nuo jauno iki seno puikiai dar atsimeņa tą Jogailos laikų uždėtą lenkišką jungą ir kad ne visų dar randasi išdile nuo baudžiavos laikų. Tas tai ir verčia mus spirtis prieš lenkų norą vėl išnaujo užmesti mums naujos vergijos kilpą, kuri neša su savim vargą, skurdą, sulenkinimą, ištautėjimą, ir mūsų dvasinių jausmų palaidojimą. Lietuva gali puikiai išgyventi ir viena. Jei, kol kas, mes neturime fabriky, tai turim užtektinai duonos, kurios paskiau, poterius kalbėdami, prašys ir lenkai. Kur kas būtų blogiau susijungus, nes tuomet visas Lenkijos skurdas kristų ir ant mūs pečių. Reikėtų padėti atstatyti nuolatiniuos karuos su savo kaimynais sunaikintą ūkį, padėti išmokėti skolas, kuriuosna iki kaklo jie yra paskendę ir be to dar būtume priversti bereikalingai kraują lieti, tenkinant imperialistinius lenkų siekius, panorėjus jiems daugiau svetimų žemių užgrobti.

Išdėstęs jam visa tai, pagaliaus dar juokdamas pridūriau, kad ir mūs kariuomenėje yra daug karių iš Vilniaus Gardino, Suvalkų ir kad net apie dvidešimt iš pačios Varšuvos! Taigi šie paskutiniai reikalauja prijungimo Varšuvos prie Lietuvos. Sako jie kitaip kelsią revoliuciją, nes kariavę visą laiką už Lietuvą, negalės paskiau, karui pasibaigus, grįžti savo Tėvynėn!

— Ar ne tiesa? — ironiškai paklausiau bebėgiojančio po kambarį mano politiko.

Bet mano politikas jau nieko daugiau nebeatsakė. Pradėjo rečiau žinksniuoti po kambarį. Jo iš pykčio pabalusios ausys vėl po truputį pradėjo atsileisti.

Galų gale pradėjo įkalbinėti man, kad visvien lietuviams neatsilaikyti ir kad Lietuva turi būti okupuota, nes tai, esą, jiems reikalinga.

Girdėdamas tai aš tik šypsauš, retkarčiais nusi juokdamas, kad, parodyti jam, jog mes, lietuviai, jau ne taip bailūs, kaip lenkai įsivaizdina.

Podporučnikas, dar paperkūnijęs ir pavelniaves, gana jau nemandagiai atsisveikino ir duris, trenkęs, išsinešdino.

Ašgi ramiai vėl ėmiaus skaityti, Prietario Algimanto antrą tomą.

Taip šitko diena po dienos. Žaizdos išlengvo pradėjo užgyti ir jau truputį galėjau pajudinti ranką. Nors naktimis visvien neužmigdavau ir tekdavo vartytis nuo šono ant šono, kol aušra naujos dienos dirstels į kambario langus. Pati diena praslinkdavo

vaidindama skalbėjos rolę, bus ne skalbėja ir ne aristokratė.

Reiškia, bendrai imant, vaidila turi būti gabus, išlavintas ir labai pastabus. Be to, jautrus įvairiems jausmams, sugebėli orientuotis įvairiuose netikėtuose atsitikimuose (scenoje yra neleistinas išdrikimas) ir neturįs jokių fizinių trukumų, k. a. neaiški tarena, kreivos akys ir t. t. Vaidinantiems gi jaunųjų, meilės roles (amantai) reikia dar ir savo išvaizda bei judėsiams turėti teisę vadintis gražiais ar maloniais ar švelniais, ar tokiais, kokių reikalauja veikalas.

Baigdamas šį raštelį, noriu paliesti seną, bet dar gyvą nesamone, būk nepadoru ar gėda rodytis scenoje žmogui, gerbiančiam save ir norinčiam, kad kiti jį gerbtų, o ypač kuriai nors mokytojai vaidinti tarnaitės rolę, arba karininkui drauge su kareiviais, kuomet ir žiūrėtojai — kareiviai ir t. t.

Kas gerbia sceną, taip negali manyti, o jpač kas supranta, jog be inteligentų — mėgėjų negalima suvaidinti jokio veikalo.

Majoras Braziulevičius.

Dar ateitis prieš mums. Mes, lietuviai, tapsime visų mūsų priešgynų viešpačiais, jeigu tik petis į petį ir ranka į ranką drauge stosime prieš šių dienų audras.

S. M.

Karininkas privalo stovėti valstybės kūrybos darbininkų eilėje.

(Čekų-slovakų karininkų žodžiai).

Bokime savo garbės.

Kasdien beveik girdime kareivius kartojant smagios kareivių dainos žodžius:

„Mes Lietuvos kareivėliai, niekad nedėjuojam...“

Visad linksmi, visad drūti sau dainas dainuojam“...

Rodytusi, kad kareiviai visados yra tokie linksmi ir niekad nedėjuja, kaip sakoma dainoje. Bet, dėja,

ne taip nuobodžiai. Per didelį išteklių knygų, lietuvių parūpintų, galima budavo pasirinkti įvairaus turinio dvasinio peno. Bet nubosdavo ir jas vartyti. Akys pradėdavo merktis, nes gulint daug sunkiau skaitosi. Atėjusieji mus atlankyti kiek pajvairindavo ligoninės gyvenimą. Jei užeidavo lietuviai, tai pasidalindavau su jais mintimis, nupasakodamas jiems padėtį Lietuvoje, iš kurios jie jokių žinių negaudavo, nes lenkai bent kokį lietuvišką laikraštį leisti griežtai draudžia. Lietuviai man trumpai nupiešdavo lenkų viešpatavimą užimtoje Lietuvos teritorijoje: sauvaliavimą prieš gyventojus lietuvius, laisvės žodžio draudimą ir t. t. Labai budavo sunku klausyti pasakojimų apie taip nelaimingą vengenių likimą. Iš savo pusės visuomet stengdavau juos suraminti, pareikšdamas, kad, pasitaikius pirmai galimybei, pasirūpinsim ir apie juos. Tai būdavo širdingos pasikalbėjimo valandos.

Užėjus ligoninės lenkams mano draugą lenką atlankyti, taip pat laikas greičiau praeidavo, nes tekdavo išgirsti įdomių pasakojimų, kartais ir labai jokingų apie jų pažiūras į Lietuvą. Tekdavo pasiginčyti kiek tik nori! Mane, matyt, norėdavo perkrikštyti lenku, nes kiekvienas man tai įkalbinėdavo. Be to prisiklausydavau ir šiaip atsitikimų, iš kurių kartais pats pasinaudodavau saviems planams.

Taip vieną dieną, apie pavakarį, užėjo mus atlankyti lenkė, ponja V. drauge su kitomis panelėmis. Iškart, žinoma, padėjavo, padėjavo apie sužeistųjų kančias, visas karo baisenybes, — na, o paskui pradėjo

nėra tai visai teisingai; prisižiūrėję arčiau kareivių gyvenimo, kaip tik pastebėsime pas juos daug to dėjavimo. Tai rikiuotė persunki, valgis nepatinka, tai per anksti keltis, nemalonu sveikinti vyresniuosius, nustatyta apmūdiravimo forma nepatenkina, paskirtas tarnybai laikas per ilgas — ir taip be galo.

Pasvarsčius rimtai tuos „dėjavimus“, pasirodys, kad jų mažas nuošimtis turi rimtesnio pagrindo. Tiesa — kariuomenės tarnyba nekartą turi ir sunkių valandų, bet juk pilietis tam kareiviauja, kad kešdamas kartais vargus ir sunkumus, pasiruoštų ir užsigrūdintų galimiems karams, kuriems ištikus, galėtų lengviau atsisakyti nuo visų patogumų.

Mūsų kareiviams ne sunkiau, bet net daug lengviau tarnauti kariuomenėje, kaip kur nors kitur, o ypač pas rusus, ar tai prieš karą ar tai dabar (dabar daug sunkiau). Tarnaudami seniau caro armijoje lietuviai nesiskųsdavo turbūt tiek, kiek dabar; tam nebuvo tiesiog laiko ir galimybės, nes jie buvo per daug suspausti ir suvaržyti. Dabar mūs kareivis yra laisvesnis, bet matyt jis neatjaučia to, kaip reikiant jau toks turbūt lietuvių būdas, kad jis turi padėjuoti, pasiskųsti, tada jam daros matyt lengviau ant širdies.

Būkime pavyzdgingais kareiviais, tegu bent kokie tarnybos sunkumai neatima mums energijos. Apgalvokime geriau tas savo dėjavimo priežastis, o gal ne kartą galėsime jas savo jėgomis pašalinti.

Paduosiu nors vieną pavyzdį. Valgis kareivio gyvenime yra svarbiu dalyku, svarbesniu gal, kaip paprasto piliečio gyvenime. Delto maisto privalo kareivis gauti pakankamai, kad galėtų, kaip reikiant, atlikti savo darbą. Užtat maisto davynys paskirtas toks, koks reikalingas sveikam žmogui. Bet dažnai kareiviui netenka jis visas, nes kartais del virėjo savo darbo nemokėjimo, ar del jo arba ūkvedžio nesąžiningumo, maisto dalis katilan nepatenka. Tas, žinoma, yra neleistinu dalyku ir su tuo kovojama, viršininkai matydami tokius darbelius, turėtų pasirūpinti, kad jų neskriaustų.

Be nurodyto pavyzdžio yra kitų, matydami kuriuos kareiviai nustoja ūpo. O tas, kaip žinoma, duo-

plūsti lietuvius, kad, esą, kalininkais visa to tėra vien lietuviai.

— Kogi tie lietuviai nori?—sako: Juk mes tik globot juos norim, kaipo stipresni, apginti savo brolių tautą nuo svetimųjų!—ir dar visokių išrodymų ir išvadžiojimų. Tik klausyk!

Net nusibosdavo aiškinti, nes beveik visuomet tekdavo kartoti tas pačias mintis ir argumentus, nes visi lenkai vienaip kalba. Iš dalies ir ne visiems norėdavosi smarkiai atkirsti ir kritikuoti juos iš pašaknų, kad tuo būdu dar nepadauginus priešų skaičiaus ligoninėje.

Ponia V. man prijausdavo ir linkėdavo gero. Ji, matydama, kad mano sveikata gerėja ir greitu laiku visiškai galiu pasveikti, patarė štai ką:

— Tamsta nesisteng greitai pagyti, nes pasveikusį evakuos tolyn iš Suvalkų, o gal dar į belaisvių stovyklą, o ten ne taip gera bus jau. Nuduok vis dar silpnui!

Aš juokdamas ramiai pašakiau:

— Kaip tik aš pagysiu, tai mane paleis namo! Juk ne veltui Suvalkuos eina derybos ir aš tikiu, kad susitaikys, na, o tuomet pasikeis ir belaisviais.

— Nemanyk! Tamstos, taip greit nepaleis, gali dar gana ilgai užsitęsti, — linguodama galvą, pranašavo mano prietelka.

— Tai aš išbėgsiu, jei geruoju nepaleis — nusijuokiau.

da geros veikimo dirvos priešvalstybiniems gaivalams, kurie ir kariuomenėje sau vietos randa.

Visų dėjavimų privalėtume vengti, savo darbą atlikti linksmai, arba su pasitenkinimu, nes ir kiekvieno kareivio darbas turi bendram gyvenime reikšmės. Būkime tokiais, kokiais privalo būti karys, tuo labiau, kad esame savo Tėvynės, Lietuvos, gynėjais; piliečiui yra tai garbė. Išvaizda kariai irgi neprivalo apsileisti. Civilij tai ne vienas moka pašiepti, bet tegu jis tikrai aukščiau stovi už tą civilį, tegu laiko aukštai iškėles savo garbę. **Kareiviai visados privalo atrodyti smagūs, žvalūs, būti mandagūs**, švariai apsirėdę. Visi tada jį mėgs ir gerbs, ir kareivis jausis daug geriau.

Būkime tikrais kariais, kaip pridera broliams tų, iš po Širvintų, Gedraičių. **Jur.**

Paskutinis noras.

Pas sunkiai sergantį šikštuolį, namų savininką ateina gydytojas. Užklaustas ligonio, kaip jo sveikata, gydytojas galop atsako, kad jo dienos suskaitytos.

— Jei taip, tai ar negalėčiau, ponas gadytojau, mirti prieš Naujus Metus.

— Na, o delko taip?

— Tuomet nereikės man duoti švenčių dovanų sargui ir kitiems.

Klaipėdos sukilimas ir svetimoji spauda.

Klaipėdos sukilimas sujudiño visą Europą, o ypač jos spaudą. Čia ryškiausiai paaiškėjo, kas mus draugas ir kas priešas. Apie lenkų spaudą mes ir nekalbėsime: aišku kiekvienam, kad ji dabar putote putoja prieš lietuvius ir klaipėdiečius. Bet riškiausiai gal pasireiškė latvių... vergiškumas lenkams ir gal tiesiog nešvarus pavydas, kad Klaipėda gali būti prijungta prie

Lietuvos. Kai kurie latvių laikraščiai greičiau prijaucia savo amžiniems piresams — pavergėjams vokiečiams, kad tik įtikti savo globėjams lenkams ir įgelti lietuviams, kuriuos didžiausiu paniekinimu vadina „leišiais“. Tačiau šis nešvarus bei vergiškasis latvių spaudos išsišokimas tegul neskiepys mūsų širdyse neapykantos prieš latvių tautos, kuri čia nieko nekaltą.

Čia paduodame ištraukų iš latvių oficiozo „Latvijas Kareivis“, kuris 8 Nr. 12-1-23 rašo: „sulig žinių iš tikrų šaltinių sukilime dalyvauja Lietuvos reguliari karo jėgos. Iš vietos 200 prancūzų garnizono vyrų nelaukiama pasipriešinimo ir negalima jo įsivaizdinti.

Šie atsitikimai gali padaryti blogų įspūdžių lietuvių — lenkų santykius ir negali būti prašalinta galimybė, kad iš naujo gali prasidėti karo dalykai“.

„Latvijas Kareivis“ 9 Nr. 13-1-23 d. rašo: „Leišų“ (jau užmirštas paniekos žodis lietuviams. «Kario» Red.) gyventojų Klaipėdos apygardoje ir laukuos yra dauguma, ypač miesto apylenkėje, bet mieste dauguma vokiečių tautos gyventojų.

Sukilimas yra permatomas kiekvienoje žemėje ir nėra ko pasakyti, kad ginklus reikia įvežti iš užsienio“.

Paskutinių dienų įvykiai Latv. Kar. 9 Nr. 13-1-23: «Tuo laiku kai Rūros apygardoje ėjo okupacija ir Francūzų rankos buvo užimtos, lietuvių patriotai rado, kad atėjo tikras momentas su jėga (su smurtu) išrišti ginčą dėliai Klaipėdos apygardos ir priskirti ja prie Lietuvos. Tai kad Klaipėdos rajone yra tikrai viena francūzų kuopa (apie 150 žm.), todėl leišų maištininkams pasisekė smurtu sučupti į savo rankas Klaipėdos miestą ir kraštą».

Lietuvos pasiuntinys Rygoje kategoriškai atšaukia šias žinias, nurodydamas, kad nei Lietuvos karo jėgos, nei partizanų nėra perėję tvirtai apstatytų Lietuvos rubežių.

Toliau tas pats laikraštis rašo: «Sulig mūsų nuomone vis tik nėra pageidaujama, kad Latvijos parubežij su ginklu rankoje išsprendžiamo šio krašto priklausomybei ginčai, juo labiau, kad ateityje buvo permatoma Klaipėda prijungti prie Lietuvos taikos kelio.

— Ė, tamsta dar per silpnas išbėgti ir kažin kaip pavyktų! — nusišypsojo ponias V., manydama, kad aš taip pat juokauju.

— Nors tiesa, — tęsė toliau — kuomet lietuviui buvo čia Suvalkuos, tai pas mane slėpė vienas kapitonas, pabėgęs iš Kauno. Nei lietuviai sužinojo, nei nieko. Kaip tik lietuviai pasitraukė, jis tuoj pas savuosius. Kaip jis nupasakojo, tai iš jo buvo paėmę net garbės žodį, kad nepabėgs, bet anot jo, kiekvienas belaisvis turi tik vieną pareigą — pabėgti, tad garbės žodis nieko nereiškias!

— Iš tikrųjų — pamaniau: — belaisvis jokių kitų pareigų neturi, kaip tik pabėgti, kad stojus vėl iš naujo į darbą. Atsiminsiu tai! — ir, nieko neatsakęs, pradėjau kalbą visai nauja tema.

Įvairios mintys, viena už kitą painesnės, — sukosi man galvoje. Atydžiai pradėjau sekti savo sveikatos stovį! Keldavau dažnai iš lovos. Stengdavausi pats apsirengti, daugiau vaikščioti ir daryti visa, kas tik papildavo. Kartais miklindavau savo sužeistą dar parištą ranką. Apskritai stengdavausi išmėginti savo jėgas, kad galima būtų numanyti, ką toliau veikti.

Pasirodė, kad jau pats apsirėdau, apsiaunu batais, galiu vaikščioti ir daryti visa, kas tik man reikalinga. Nors ranka dar kol kas parišta, bet tai niekis.

Pradėjau mąstyti pabėgimo būdus ir galimybe. Kur tik prigriebdamas rinkau žinias apie fronto toli, gyventojų parionėje tautybę ir nusistatymą ir tt. visa, ką aš skaičiau reikalinga.

Trečią dieną galvą vis panašiais rūpeščiais pripildyta. Apetitas visai nustojo veikęs. Mat, nežinai žmogus, kaip tas sumanymas pavyks. Juo labiau, kad dar žaizdos nesuvisai užgijusios ir mažai valdau ranką.

— Ne Dieve duok, manau, priseitų kur lipti per tvorą, tai galas — viena ranka. Ir galiu pakenkti bebai giančioms gyti žaizdoms. Bet vis vien! Toliau čia užsilikti negalima, nes artinasi žiema, o turiu tik vienintelį mundirą, tai nelabai manau, bus smagu, kuomet pasirodys pirmas sniegas! Pagaliau mane, kaipo pasveikusį šiek tiek, išgabens į stovyklą, o ten priseis pamatyti šilta ir šalta!

Pasiryžau. Ar žūti, ar laisvam būti! Negaliu ilgiau kęsti lenkų su jų šmeižtais. Šį vakarą nors bala degtų turiu pabėgti!

Sumanyta — padaryta! Pradėjau ruošti. Susipiausiau į mažesnius šmotelius užsilikusią nuo vakar duoną ir susikimšau frėno kišenėsna, nes juk nežinia kiek laiko priseis klajoti, kol atsieksiu savuosius; susigraibiau dar apie dvidešimt papirosų, kad būt kas pačiam rūkyti ir kitiems pasitaikius „užfundyti“; išskirsčiau sulig prigulmybė atneštas skaitymui, knygas, užrašydamas, kam gražinti ir nuoširdžiai padėkojau raštu, — na ir viskas! Tik laukiau vakarui prisiantinant ir sutemstant.

(Bus daugiau).

Prancūzų laikraščiai apie Klaipėdos sukilimą.

«L'Echo de Paris» 1923.I.13. 14020 Nr. rašo: «Jau keletas dienų kaip perėjo Rytų Prūsų sieną į pietus nuo Klaipėdos, netvarkingos lietuvių bandos, skaičiuje 5000—6000 žm., paskelbė kad esanti nuversta dabartinė Klaipėdos valdžia ir izoliavo miestą (atkirto nuo viso krašto)... Šis lietuvių žygis gali sujudinti ir lenkus.

«Le Matin» 1923.I.13. 14178 Nr. rašo: «Padėtis pablogėjo; girdėtis, kad prancūzų pusėj buvo aukų. Esant mažai prancūzų nieko jie negali padaryti... Padavė protestą prieš tuos žygius ir lenkai. Klaipėdos gyventojai — vokiečiai. Kas tai nepaprasto tame, kad gina juos, net iki praliejimo kraujo prancūzų kareiviai. Bet moralis Santarvės prestižas reikalauja to, kad sulaukyti lietuvių judėjimą. Santarvė padarė didelę klaidą, laikė 4 metų neišrišusi to klausimo, bet reikia pasakyti, kad negali būti rišamas ir kokių ten netvarkingų bandų.

„Le Temps“ (lenkų paperkamas laikraštis) 23. I. 14. 22.440 Nr. įvykiai Klaipėdos yra daug rimtesni negu manoma. Tai pirmi vokiečių žingsniai prieš Versalio sutartį..

Reikia pažymėti, kad ne jie (t. y. lietuviai. R e d.) to sukilimo organizatoriai, kadangi vokiečių organizacijos Klaipėdoje yra stiprios ir jei panorėtų lietuviai panašiai padaryti, tai vokiečių organizacijos tuojau jiems pakliudytų. Aišku, kad šis veikimas paruoštas vokiečių, tik prisidengė jie lietuvių vardu. Jau senai matyti draugiški atsinešimai tarpe Kauno ir Berlyno. Daromos Lietuvos valdžios demonstracijos, prašymai, kad prisijustų prancūzų misiją apmokymui kariuomenės yra tikrai tuščia komedija...

Jeigu judėjimas gaus viršų, tai tas kraštas vėl pakliūs nekuriam laikui į Vokiečių valdžią. Šie įvykiai svarbūs ir Lenkijai. Iki paskutinių dienų tikėjosi Lenkija, pergalėti Lietuvos pasipriešinimą ir padaryti su ja sutartis ilgesniam laikui. Tas būtų naudinga ir Lietuvai. Prie dabartinės padėties prapuola tos gražios viltys. Jeigu neįsimašysim į tą mes (suprask, prancūzai R e d.), tai klaipėdos kraštas laikinai liks Lietuvos, o paskiau pakliūs Vokiečiams.

Tokiomis tai nesamonišomis prancūzų laikraštis kvailina savo visuomenę. „Le Figaro“ 23. I, 16 randa dargi, kad Klaipėdos sukilime dalyvavo rusų karininkai esantieji Lietuvos kariuomenės tarnyboj, kurie, girdi, tik ir esą tam, kad kirstinti lietuvius su lenkais. Būtu ir mums įdomu pamatyti mūsų kariuomenėj rusų karininkus, tuos lenkų baubus, kurių lenkų apfemdytos prancūzų akys tiek daug mato!

Pažymėtina, kad daug anglų laikraščių prijaucia sukilėliams ir pataria Klaipėdą priskirti prie Lietuvos.

Įdomus straipsnelis tilpęs „Liet. Zinių“ 17 Nr. „Kodel Petisnė (malšino) ir spyresis?“. Ten išrodoma, kad Petisnė yra pirkęs prie pat Klaipėdos didelį dvarą ir sukišęs daug pinigų įvairiems spekuliacijos reikalams ir visą tai daręs gražioj taikoj su vietos žydais ir vokiečiais. Petisnė ir noris kiek galėdamas pratesti savo viešpatavimą Klaipėdoj, kad savo turtus išgelbėti.

Pavizdingas mokinys.

Mažas Autanukas sugrižo iš mokyklos namo labai linksmas.

— Zinai, mamyte, sako jį bučiuodamas, — šiuo dien mokytojas davė mums toki klausimą, kad iš visų aš vienas atsakiau patenkinančiai.

— Na, o ką gi jis klausė?

— Paklausė mus, kas atidarė klasių langą, o aš tuoj atsakiau, kad sargas, o kiti taip ir nežinojo.

Gintas

Lietuvi budėk!

Lietuvi budėk!
 Jei trokšti liuosybės,
 Ginklus nepadėk!
 Tu priešų baisybės
 Tur būt nežinai?—
 Sargybą apleisi,
 Ar ginklą nuleisi—
 neteksi liuosybės
 brangios amžinai!
 Laikykis teisybės:
 Už žuvusį brolių,
 Šimtus jų paklok!
 Pažvelki į tolių:
 Ne saulės gaisru
 Dangus raudonuoja...
 O broliai vergijojej
 Dar vis aimanuoja.
 Pirmyn tat, pirmyn!
 Ištrauk iš nasrų
 Tą kruviną auką.
 Pirmyn gi, pirmyn
 Į pergalės lauką—
 Ten savo gyvybės
 Daugiau negailėk;
 Tarp priešų būrių
 Tuoj mirtį pasėk.
 Laikykis teisybės,
 Jei nori liuosybės,
 Lietuvai budėk,
 Ginklus nepadėk!

Belgų armija.

Gyvuojanti nuo 1839 m. Belgų karalystė tur bendrą žemės plotą 30.000 ketv. kilometrų su 7,5 milijonais gyventojų. Pusė gyventojų kalba prancūziškai, kita pusė senovine olandų kalba 40% gyventojų užsiima žemdirbyste, likusieji 60% miesto gyventojai.

Belgijoje yra visuotinas karo prievolės atlikimas nuo 20 iki 33 metų amžiaus. Esant reikalui karalius turi teisės šaukti ir senesnio amžiaus vyrus.

Pastaruoju laiku nustarytas laikas būtiniosios tarnybos 10 mėnesių pėstijoje ir 18 mėnesių raitijos dalyse. Sulig karą įstatymu vyrai, tinkami kariuomenėn, privalo atlikti būtinąją tarnybą 8 metus atsargoje, 5 metus rezervė, reiškia iki 33 metų amžiaus. Sulig nauju karo įstatymo projektu bendras tarnybos laikas bus pratęstas iki 45 ir 48 metų amžiaus.

Naujokų šaukimas būna du kart į metus, birželio ir gruodžio mėn. Kas metas yra šaukiama 33.000 vyrų. Karo laiku, esant Belgijai Vokiečių okupuotai, liko daug nepašauktų vyrų dabar jie šaukiami. Be to numatoma padidinti sąstatas, iki 55.000 vyrų kasmet šaukiamais naujokais.

Belgų armijos sąstatas taikos metu 113.500 vyrų, t. y. 1,5% visų gyventojų. Vyriausiu kariuomenės vadu skaitosi karalius. Aukščiaji karo valdžia

pavesta karo ministerijai; generalis štabas yra karo ministerijos skyrius.

Taikos metu armija dalinasi 6 divizijas (atatinančias korpusui). Kiekviena tokia divizija susideda iš:

- 2 pėstijos divizijų,
 - 1 raitijos pulko iš 4 eskadronų ir 1 kulkosvydžių eskadrono,
 - 1 artilerijos pulko iš 9 batarėjų,
 - 1 saperų pulko, dvejų batalionų sąstato.
- Nepriklausomai nuo šitų dar veikia:
- 1 raitijos divizija iš 3 brigadų,
 - 1 sunkiosios artilerijos divizionas iš 3 pulkų,
 - 1 geležinkeliečių pulkas,
 - 1 telegrafo batalionas,
 - 1 prožektorių „
 - 1 radiotelegrafo „
 - 1 pantonų „
 - 2 tankų „
 - 6 aeroplanų skyriai,
 - Orlaivininkystės skyrius.

Pėstijos divizija susideda iš 3 batalionų, (kiekvienas batalionas iš 3 pėst. ir 1 kulkosvydžių kuopos). 1 diviziono artilerijos pulko iš 3 skyrių, kiekviename skyriuje 3—4 patrankų batarėjos.

Raitijos divizija susideda iš 3 brigadų, po 2 pulkų, kiekviena. Be to 1 raitosios artilerijos skyrius iš 3 batarėjų, 2 batalionai dviratininkų ir 1 sapiorų kuopa.

Sunkioji artilerija susideda iš 3 pulkų kiekviename pulke 2 batalionai po 3 baterijas, patranka 15 ir 10, 5 santimetrų kalibro.

Be to, veikia dar:

2 tankų batalionai, kiekviename batalione 3 kuopos iš 24 tankų lengvaus tipo, prancūzų „Renauer“.

7 orlaivininkystės grupės, iš jų 6 grupės turi nuo 3 iki 4 skyrių, kiekviename skyriuje po 10—15 aeroplanų, o viena grupė turi 6 skyrius po 8 aeroplanus kiekvienas. Pastarajame laike turi viso 270 orlaivininkystės aparatų, didžioje dalyje prancūzų tipo.

Pastaruoju laiku Belgų armijoje turima karo vienetų viso:

- 36 pėstininkų pulkus (180 pėstininkų ir 2 dviratininkų batalionus),
- 12 raitijos pulkų (60 eskadronų),
- 21 artilerijos pulkų (102 lengvųjų ir 18 sunkiųjų batarėjų),
- 6 sapiorų batalionus,
- 150 tankų,

270 karo orlaivininkystės aparatų.

Šios dalys sutvarkytos tokiu pavidalu, kad 4 divizija su priskirta jai maišytine raitijos brigada randasi užimtuose Vokiečių kraštuose, likusios penkios divizijos stovi apygardose į šiaurę Maaso upės; Maaso upės pietuose ir rytuose — kraštuose atimtuose iš Vokiečių: Eupen ir Malmedy apygardose, randasi po vieną batalioną ir Verviers, Arlan miestuose po vieną pėstininkų pulką.

Pėstija apginkluota Mauzero sistemos šautuvais, kalibro 7,65 mm. Kiekviena pėstijos kuopa turi 9 lengvus kulkosvydžius; kulkosvydžių kuopa susideda iš 4 skyrių arba sekcijų, po 2 sunkiu kulkosvydžiu kiekvienoje sekcijoje.

Raitija apginkluota karabinais ir medinėmis ietimis, be to, kiekviename eskadrone turi 2—4 sunkius kulkosvydžius, vežamus ant arklių; raitijos brigadai priskiriami šarvuoti automobiliai, kulkosvydžiais apginkluoti.

Diviziono artilerija apginkluota patranka 7,65 cm. kalibro. Numatoma lengvosios lauko gaubicos įvedimas, išskaičiuojant po vieną skyrių ant kiekvienos iš 6 pėstijos divizijų.

Sunkioji artilerija turi be 10,5 ir 15 cm. patrankų dar vokiečių, prancūzų ir anglų paliktų įvairaus kalibropatrankų nuo 13 iki 28 cm. ir mortyrų 21 cm. kalibro.

Kiekviena pėstijos divizija turi vieną pėstininkų lydziamą batarėją, kurioji susideda iš 6 minosvydžių 7,5 cm. kalibro, 16 bombosvydžių ir sunkiųjų lengvųjų minosvydžių.

Karo, biudžetas 1922 metams siekė 1 milijardo 033 milijonų frankų; bendras visų valstybės išlaidų biudžetas siekė 5 milijardus frankų; tokiu būdu karo išlaidos siekė lygiai vieną penktadalį visų valstybės išlaidų.

Karininkų korpuso sąstatas ne visai vienodas, jis susideda iš „Ecole militaire“ mokinčių (šioji karo mokykla panaši į prancūzų karo mokyklą St. Cyr mieste) ir puskarininkų. Būstančių karininkų apmokymas ir auklėjimas kuogeriausias. Aukštesnį karo mokslą karininkai įgyja karo akademijoje „Ecole de guerre“.

Drausmė kariuomenės dalyse, palyginus su prieškariniais laikais, daug geresnė. Bemokslu nuosimtis kariuomenėje, kuris iki karui buvo 10%, kaskartą mažėja.

Pastaruoju laiku išdirbamas armijos reorganizacijos projektas, kuris permato žymiai padidinti armiją. Numatoma padidinti kiekybę, kasmet šaukiant nau-

Ziūrėdami į šių dienų mūsų visuomenės sujudimą dėl Klaipėdos, prisiminkime, kaip mūs visuomenė buvo sujudus mūs kruvinoj kovoj su kolčakais ir besiveržiančiais Lietuvos lenkais ar bolševikais. Lietuvių padėtis tada buvo itin sunki ir vistiek mes laimėjom.

jokus iki 55,000 vyrų, pailginti tarnybos (laiką iki 45 arba 48 metų amžiaus, vietoj dabar esančių 12 divizijų suformuoti 18 div., žymiai padidinti sunkiosios artilerijos ir orlaivininkystės dalių kiekybę. Tikimasi, kad šis projektas bus priimtas ir praveistas gyveniman, kadangi Belgija, pasibaigus didžiajam karui, kaip politikos, taip, ypač, karo reikalais stipriai priklauso nuo Prancūzijos, kuri iš paskutinių stengiasi didinti savo karo jėgas ir reikalauja to paties iš savo sąjungininkų.

Bendrai imant Belgų kariuomenė jau ir pastarajame laike gerai organizuota, apginkluota ir aukštai stovi.

J. Betcheris

Kiekvienos nepriklausomos tautos gyvenime esti gadynė, kada yra reikalinga visiškai ir galingas visų piliečių pajėgų išvystymas, visų tų pajėgų viename reikale sujungimas bei į vieną valią suorganizavimas ir viename veikime pareiškimas. Šis veiksmas, reikšmingiausias ir baisiausias žmonijoj, vadinasi karas.

Lobko.

Nuodingos dujos taikos metu.

Apie baisias nuodingas dujas, kurias laike karo leido iš didelių geležinių indų, arba artilerijos šovinių ir rankinių granatų į priešų apkasus turbūt girdėjo kiekvienas. Nemažai praeitame kare šis velnio išradimas — nuodingos dujos — paguldė jaunų vyrų į kapą.

Praėjo didysis karas. Iš blindazų, kuriuose sėdėjo laike šaudymų kariai, daugelyje vietų, lenkais okupuotoje Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir kt. šalyse, žmonės pasidirbo laikinus gyvenimui namus, svirus, daržines, pirtis ir kt. Kas buvo praeitame rudenyje Lietuvos Žemės Ūkio parodoje Kaune, tas matė, kaip mašina, baises tanko pavidale, ramiai aria žemę; aukštai ore lakioja pašto ir keleivių aeroplanai, mėsūsieji karo laike bombas į karius ir ramius gyventojus... Juos dabar privertė tarnauti naudingiems tikslams,

Taip ir su nuodingomis dujomis. Žmogaus protas privertė ir jas tarnauti taikos metui. Pradėjo jas vartoti įvairiems reikalams.

Kuomet didelės miestuose minios grąšo visuomenei pavojum, — sukilimais, riaušėmis — juos išsklaido dujų pagalba. Šaudė policija į minią iš pistoletų, užtaisytų nuodingomis dujomis; tos dujos iššaukia ašaras žmonių akyse, ašaros gausiai liejasi iš akių ir minia išsigandus, rėkdama išlaksto į visas šalis, bet praėjus 15 — 20 minučių ašaros perstoja bėgti ir dujos nė kiek nepakenkia žmonėms. Kiek žmoniškesnis toks būdas išsklaidyti minią negu seniaus, kuomet žmonių minias vaisingavo kulkomis, kalavijais ir naikomis.

Pradėjo gydyti dujomis žvėris ir net žmones nuo įvairių odos ligų. Gauna arkliai baisią niežų (susčio) ligą. Mažučiai vabalėliai palenda po oda ir pradeda baisyti kankinti arklį, nukamuoja jį, kiaurai praėda odą ir daro ne tik arklį, bet ir jo odą nebetinkamą. Anksčiau tokiems arkliais kirpdavo plaukus, tepdavo visokiais tepalais, derva (smala), karbolium ir kt. Gydė mėnesiais, net metais, bet ir gydymas nevisad pasisekdavo. Bet dabar! Uždeda arkliui ant snukio tam tikrą nuo dujų apsaugoti kaukę (maskę, kurioji apsaugoja, kad neužmuštų nuodingos dujos arklį), įveda jį į dujų kamerą (atskiras aklinais uždarytas kambarys, iš kurio negali išeiti dujos) ir leidžia tokias nuodingas dujas kurios užmuša niežų vabaliukus. Ir trumpu laiku išveda arklį iš kameros jau visai sveiku.

Taip pat žudo dujomis utėles ir blakes, tas įvairių limpamų ligų nešiojas, kurios pražudė karo laike daugiau žmonių negu kulkos ir granatos. Pirmesnėji būdai neįstengdavo visiškai sunaikinti šio nešvaraus gyvūno, pasilikdavo jų kiaušiniai, iš kurių vėl visdavo minimi kenksmingieji gyvūnai. Bet dabar, uždarius aklinais kambarį, kad nebūtų jokių plyšių, leidžia nuodingas dujas, žudančias utėles, blusas, blakes, tarakonus ir kt. tokius smulkius kenksmingus vabzdžius, kad nuo jų nelieka nei tų gyvūnų, nei jų kiaušinių.

Su dujų pagalba pradėjo naikinti kenksmingus vabzdžius laukuose, daržuose ir soduose. Pirmiau, nors ir įvairiais būdais naikinant vabzdžius, bet po medžių žievėse visgi pasilikdavo jų kiaušiniai, o dabar dujos užmuša netik pačius vabzdžius, bet ir jų kiaušinius.

Šiltuose kraštuose, kur auga vynuogynai, baisioji liga — filoksera sunaikindavo išstisus vynuogynų plotus, bet nuodingos dujos ir čia atėjo pagalbon kovai prieš ją. Ir iš baisyti žmonių žudymui priemonių, nuodingos dujos virto vaistu.

Dar vienas įdomus nuodingų dujų pritaikymas: vienas amerikietis bankininkas užtaisė savo nedegamosios pinigų kasos sienoje indą su nuodingomis dujomis. Greitu laiku trys plėšikai įsiveržė į jo namus ir pradėjo laužti kasą. Kaip tik pralaužė duris, dujos pradėjo taip sparčiai eiti, kad plėšikai, metė visus savo įrankius, vos spėjo išnešti gyvybę.

Majoras Ružancovas.

Karo chronika.

Mažojoj Lietuvoje.

— Visas Klaipėdos kraštas ir miestas sukilėlių rankose. Sausio 10 d. pradėję sukilimą Klaipėdiečiai per porą dienų, nepraliedami kraujo, užėmė visą kraštą, tik pasipriešino jiems ties Klaipėdos miestu prancūzai, susitelkę jau pagalbon senojo freištato policiją ir kelias dienas neįsileido sukilėlių į miestą. Paskiau prieš sukilėlius pradėjo siuntinėti policijos būrius, kas sukilėlius išvedė iš kantrybės ir matydami, kad geruoju jiems svetimieji miesto neatiduos, smarkiai puolė ir sausio 15 d. apie 13 val. jį užėmė. Nors susirėmimų su prancūzais vengta, bet šiems ginklu pasipriešinus, prieš sukilėlių norą turėjo būti pralietas kraujas ir abiejuose pusėse buvo nukautų ir sužeistų. Prancūzai užsidarė kareivinėse ir Petisnė iškėlė baltą vėliavą. Paimti sukilėlių prancūzai paleisti atgal su ginklais ta sąlyga, kad jie nepuls sukilėlių.

Miesto gyventojai sukilėlius pasitiko su džiaugsmu; įstaigos pasipuošė tautinėmis vėliavomis ir visur viešpatauja pavyzdinga tvarka.

Sausio 16 d. į Klaipėdos uostą buvo atvykęs Lenkų karo laivas „Pilsudskis“, bet nieko nepėšęs gryžo atgal. Taip pat buvo pasiųsti ir Santarvės 3 karo laivai.

Santarvė nutariusi neatidėliojant siųsti į Klaipėdą nepaprastą komisiją, kuriai pavesta sudaryti laikiną vyriausybę po Santarvės priežiūrą. Lietuvos vyriausybė būsianti paraginta padaryti įtakos, kad sukilėliai pripažintų tos komisijos autoritetą.

Visame krašte paskelbta savanorių mobilizacija ir tveriamas pirmas kunigaikščio Šarūno pulkas. Vyriausias sukilėlių kariuomenės vadas esąs Budrys.

Rusija.

— Stiprinasi. Ties Besarabijos Rumunų siena Sovietų Rusai sukongcentravo 64 tūks. kariuomenės.

Kaukaze laiko 3 Kaukazo pėstininkų divizijas, 1 kavalerijos brigadą, 1 Azerbeidžiano, 1 Gruzijos ir 1 Armenų divizijas, kur kiekvienoje esa apie 8 tūkstančius karių. Be to, energingai stiprina Batumą.

— **Komunistų jaunimas kariuomenėje.** Komunistų jaunimo sąjunga nutarė mobilizuoti 20 tūkstančių savo narių palaikymui dvasios raudonojoji armijoj, iš to skaičiaus 500 skirs laivynan. Matoma, kad gyvuoja neperkokia dvasia jų armijoj.

— **Laivynui.** Rusijos Baltijos laivynas laike revoliucijos buvo kaip ir sunaikintas. Dabar Sovietų valdžia deda pastangas atstatyti jį ir tam tikslui paskyrė 500 milijonų auksu.

(Polska Zbrojna. 22 m. 353 Nr.)

— **Kova su kyšininkais.** Kyšiai tiek yra isivyravę raudonojoji armijoj, kad prieš juos tenka griebtis griežtų priemonių. Kovai su kyšiais sudaryta tam tikra komisija, kurioji atydziai seks tarnautojus ir prašalins kyšininkus.

— **Inteligentų trūkumas.** Karo komisaras Leiba Bronšteinas (Trockis) išsiuntinėjo aplinkraščius raudonosios armijos karo mokslo įstaigoms, įsakydamas, kreipti kuo didžiausią dėmę į bendrą raudonosios armijos karininkų švietimą ir auklėjimą. Jis nusiskundžia, kad trūkstama kariuomenėje inteligentijos ir silpnas raudonųjų karininkų apsišvietimas. (Komunistai, išpiovę Rusijos inteligentus, tik dabar ima suprasti blogai padarę. R ed.)

— **Karo bibliotekos.** Karo žinių ir kariuomenės mokymo reikalams padidimui įsteigiamos pastovios karo bibliotekos: 1) pamatinės karo bibliotekos: prie Vyr. štabo, apygardų štabų, ir aukštesniose karo mokymo įstaigose, 2) pulkų bibliotekos komandiniam sąstatui (karininkams), susidedančios iš techninės ir specialės literatūros; 3) kuopų bibliotekos kuopose, susidedančios iš karo technikos ir specialės literatūros populiarinio pobūdžio, statutų, nurodymų ir rankvedžių.

Visos bibliotekos steigiamos valstybės lėšomis ir skaitosi etatiniu karo turtu.

(„Narodna Obrana“ 1922 m. 882 Nr.)

— **X Sovietų susivažiavime** buvo pasitarimas tarpe karinių atstovų, Trockiui (Bronšteiniui) pirmininkaujant. Buvo sprendžiami šekantieji klausimai: 1. Sutrumpinimas kariuomenės skaičiaus, 2. statutų peržiūrėjimas, 3. komandiniam sąstatui cenzo nustatymas, 4. užlaikymo kariams padidinimas.

Vyr. kariuomenės vadas Kamenevas ir gen. viršininkas Lebedevas pranešė, kad toliau kariuomenės skaičiaus mažinti negalima, nes sutrumpinimas prieštarauja ankščiau priimtiems nutarimams apie sutvirtinimą kovos galės. Nutarta sumažinimo nedaryti. Statutus peržiūrėti pavesta komisijai iš narių Revol. Karo Tarybos ir Gen. Štabo karininkų. Nutarta pakelti algą tik rikiuotės kariams.

(„Dni“ 23 m. 58 Nr.)

— **Aukštųjų Karo Mokyklų reorganizacija:** Pradėjo reorganizuoti visas aukštas karo mokyklas, kurios bus sujungtos į vieną Karo Akademiją. Jose bus dėstomi visi mokslai reikalingi viršininkams karo atžvilgiu; po užbaigimo bendro kurso klausytojai išskirstomi specializacijai Akademijoje į fakultetus. Visas darbas uždėtas ant Karo Akademijos Viršininko, kuris bus pranešėju ir pavaduotoju vyriausiojo vado ir karo mokslo dalykų. „Narodna Obrana“ 1922. 880 Nr.

Lenkija.

— **Lenkija paskelbė mobilizaciją.** Berlyno laikraščiai praneša, kad Lenkija mobilizuoja vyrus nuo 22 iki 40 metų. Pašaukti visi karo gydytojai. Lenkų ginklavimasis nukreiptas prieš Lietuvą ir Sovietų

Rusiją, kadangi pastaroji paskelbė, jei Lenkija eis prieš Klaipėdą, Rusija bus priversta pulsti Lenkus.

— **Lenkai prieš Lietuvą.** Nepatikrintomis žiniomis praneša Vokiečių laikraščiai, kad ties Suvalkais koncentruojama tvis lenkų kariuomenės divizijos. Kad tą paslėpti, lenkai uždraudė Suvalkuose savaitinį turgų.

— **Lenkų karininkai Prancūzijoje.** 1923 m. komandiruos į Prancūziją 6 karininkus - klausytojus į Ecole Superieure de Guerre (Aukšt. Karo Mokykla).

(Polska Zbrojna, 22 m. 353 Nr.)

— **Karininkai aukšt. mokyklose.** 1922 m. komandiruota į aukštąsias lenkų mokslo įstaigas susipažinimui su: medicina 400 karininkų, teisėmis 100, inžinerija 150, elektrotechnika 50, chemija 80, prekyba, ūkiu ir girininkija 50, filo ofija ir politikos mokslu 70. Pabaigus mokslą visi tie karininkai grįž kariuomenėn ir tarnaus jos eilėse.

(Polska Zbrojna, 1923 m. 1 Nr.)

— **Laivynas.** Prancūzų karo ministerija siunčia į Lenkiją specialę misiją, sudarytą iš jūrininkijos karininkų, organizavimui Lenkų karo laivyno.

(Pol. Zb., 1923 m. 2 Nr.)

— **Karių alga mėnesiui lenkų markėmis.** Generolas nevedęs 541.930, vedęs 612.000, divizijos generolas neved. 575.157, ved. 437.684, pulkininkas nev. 291.428, ved. 353.754, pulk.-leit. nev. 265.000, ved. 322.775, majoras nev. 242.115, ved. 290.075, kapitonas nev. 210.767, ved. 268.485, poručikas nev. 182.334, ved. 232.711, paporučnikas nev. 169.630, ved. 220.000, karužas nev. 169.630, ved. 220.000, viršila vyr. resn. 75.628, viršila jaun. 70.197, vyr. puskar. 63.616, jaun. puskar. 55.987.

Nuo 1922 m. lapkčio 1 d. alga padidinta 50 — 60%.

„Ratnik.“ 22 m. 12 Nr.

Iš kariuomenės gyvenimo.

— **Del papigintų kinų kariams.** Visur karo metu kariai būna labiau gerbiami, nes jie ginklu rankoj gina šalį nuo visokių priešų. Piliečiai visokiais būdais stengiasi karius atjausti: daro rinkliavų ir apdalinėja fronte esančius karius visokiomis dovanomis (ypač prieš dideles šventes). Savininkai gi visokių įstaigų (pirčių, tramvajų, teatrų, kinų) leidžia karius jei ne veltui, tai žymiai papigintomis kainomis naudotis jomis. Pas mus, Lietuvoj, taip pat tą galima buvo pastebėti 1919—21 metais, bet dabar kaž kodėl, o ypač įvedus tvirtą valiutą—litus, kariams pigiau bilietų neparduodama. Jei karys, pav., eina į kiną, tai dabar turi mokėti tiek, kiek moka visi piliečiai. Kaž kodėl neatsižvelgiama į tai, kad kariai dar ir dabar stovi tėvynės nepriklausomybės sargyboj.

Aš manau, kad Kauno m. valdyba galėtų paveikti į kinų savininkus, kad jie pardavinėtų bilietus kariams pigiau. Tas solidarumas pakeltų karių dvasią ir jie akyliau stovėtų savo sargyboj. Vertėtų tai neatidėliojant padaryti, nes kariams tas labai rūpi.

Karzeceris.

Sportas.

Norvegijoje. Christijanijos mieste įvyko pačiužomis rungtynės. Rungtynių vaisiai:

Seniorų grupės: 500 mt. 1 Halvorsen 46,6 sek.; 2. Sundheim 47,1 sek.

1.500 mt. H. Hansen 2 min. 32,3; 2. Olsen 2 m. 34,1.

Juuniorų grupės: 500 mt. 1. Tadberg 48,1 sek.; 2. B. Vensen. 48,1 sek.; 3. Larsen 48,9 sek.;

1.500 mt. 1. Evensen 2 min. 35,1 sek.; 2. Wolvig 2 min. 39,6.

Spv Fürth antrame Frame susitikime su I F. C. N. (Nürnberg) Sumušė I F. C. N. 3:1. Pirmą sykį Fürth sumušė 1:0. Apie tai jau minėta buvo „Karyje“. Tokiu būdu apygardos nugalėtoju tampa Spv. Fürth, tai kad I F. C. N. prisieis atsižadėti turbūt nuo 1923-24 metų pirmenybių.

Budapešto M. T. K. futbolo komanda buvo išvykusi į Ispaniją ir rungtynės su Barcelionos Fut. klubu ir abiejus kartus rungtynės pasibaigė be vaisių 0:0

Antverpenas—Briukselis. Tarp šių miestų futbolo rungtynės pasibaigė Antverpeno laimėjimu 5:1
Cambridge — Oxford. Tarp šių dviejų universitetų rungtynės pasibaigė Cambridgo universiteto laimėjimu 17:3. Rungtynių sekė Anglų karalius ir karalūnas.

Skersinis bėgimas Pragoje. Cross—Country (skersinis bėgimas) 7,5 kl. dalyvavo 250 dalyvių; laimėjo Šindler (Sparta).

Paryžiuje. Skersiniame bėgime dalyvavo 1.200 bėgėjų. Laimėjo prabėgęs 8.500 mt. į 33 min. 19 sek. 17 metų jaunikaitis Dolgnas.

Skersinis bėgimas. Oxford — Cambridge, laimėjo Junes (Oxford) per 41 min. 26,6 sek.

Muzikos žinovas.

— *Kas tau labiausiai patiko paskutiniame simfonijos koncerte Karo Muzėjų?*

— *Panelė Marytė, kuri sėdėjo netoli manęs.*

Iš mūsų tautosakos.

Iš baudžlavos gadynės padavimų.

Prieš keliasdešimtis metų buvęs toks atsitikimas: Nuvežus ponus, grįžtant iš Šiaulių Beržėnų dvarininko Čapskio vežėjui Juozui (pavardė pamiršta), sutiko jį Šaukėnų miške nepažįstamas ponaitis ir liepė paskuti arklius iš kelio ir eiti su juo pasižiūrėti „nepaprastos štukos“. — Vežėjas nors ir bijodamas, nusekė paskui nepažįstamo į girių tankinę.

Prie aukšto stulpo buvo prišti mirusieji jam pažįstami dvarininkai: Čapskis, Pavainiškių Gelumbauskis, Gaugarių Janavičius, Kybartų (Kurtavėnų val.) Rusteika (Šaukėnų klebono brolis) ir kiti, kurių pavardės jau pamiršo, visi sukė aplink stulpą ir mynė molį.

Iš minimų dvarininkų Gelumbauskas ir Janavičius buvę labai žiaurūs, žmonių neapkenčiami ir mirę staigia, netikėta mirtimi. Pirmas, užsimušė nupuolęs nuo daržinės tilto, užgriuvus ant jo griūnančiam javų vežimui. Žmonių kalbama, kad paskiau po mirties ilgai vaikščiojęs namon, kol jo lavonui nukirto galvą. Antaras buvo išmėtęs iš gyvenimų kelis ūkininkus ir šie dar gavo sėdėti kalėjime po kelis metus. Grįžus šiems iš kalėjimo, minimas dvarininkas miręs staigia „apopleksijos“ mirtimi.

Vežėjas, atėjęs prie arklių, rado juos nerimstančius; po savimi jie buvo išmušę giliausias duobes. Išsigandęs grįžo namon ir tuojuo sunkiai susirgo. Parvežus Šaukėnų kleboną Rusteiką prie sergančio ligonio, šis atsisakęs duot išrišimą ir toliau klausyt jo išpažinties, kam jis skelbia, kad matęs kitų tarpe prie stulpo ir jo brolių. Vežėjas pasveiko.

Sodiečių irgi buvo kalbama, kad minimam

klebonui mirus, ilgai jis dejavęs, kad liko daug neatlaikytų užpirktų mišių.

Girdėusi tą kalbant iš Šaukėniškių, papasakojo mano motutė Stasė Barcaitė — Butkienė.

Užrašė 1922 m. gruodžio 27 d.

St. Butkus.

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

Apie naujokų išsilavinimą. Įs. K. 6 Nr. 1 § skelbiama: visiems atskirų kariuomenės dalių vadams smulkiai ir rūpestingai ištirti bendrą naujokų išsilavinimą ir ištyrimo išdavas prisiųsti tiesiai Karo Mokslo Skyriaus Viršininkui neveliau vasario 15, d. Šių taisyklių laikytis kiekvieną kartą pašaukus naujokus. Mokantieji tik pavardę pasirašyti laikomi nemokančiais rašyti. Skaičiai turi būti tiksliai patikrinti, kad bendras naujokų skaičius pilnai atitiktų sumai smulkesnių padalijimų.

Apie karius paleistus 4 mėn. atostogų aukš. mokyklai baigti ir apie karius jų vietą užėmusius skelbiama Įs. K. 6 Nr. 2 § kad: papildant Įsak. Kar. 1922 m. 78 Nr. 1 §, kariai užėmusieji paleistųjų keturių mėnesių atostogoms aukštesniajai mokyklai baigti asmenų vietas, pirmus duėjus mėnesius skaitosi laikinai tas pareigas einančiais ir negauna sulig tų vietų atlyginimo. Antrus duėjus mėnesius skaitosi einančiais tas pareigas ir sulig jų gauna atlyginimą; paleistieji gi atostogoms už antrus duėjus mėnesius gauna atlyginimą tik tai sulig laipsnio.

Apdovanojimas Vyties Kryžiumi. Įs. Kar 7 Nr. skelbiama: 1 §, kad Suomų Karo Ministeris generolas Bruno Jalander už jo prielankumą Lietuvos Valstybei ir moralę paramą Tautos kovose už laisvę ir nepriklausomybę apdovanojamas 2-os rūšies (be kalavijų) 1-jo laipsnio „Vyties Kryžiumi“ (25 Nr.).

2 §. Pasizymėjęs ir didvyriškai žuvęs kovoje su bolševikais 1919 m. 1-jo pėst. D. L. K. Gedimino pulko karininkas Antanas Juozapavičius apdovanojamas 1-os rūšies 1-jo laipsnio „Vyties Kryžiumi“ (1162 Nr.).

Kas girdėti

Lietuvoje

— **Lietuvos banko balansas.** 1923 m. sausio 15 d. Padengtas auksu 15.249.435 lt. 25 c. sidabru 11.418 lt. 60 ct., dol. sv. ir kita tvirta svėtima valiuta 19.879.960 lt. 65 ct. Tad iš viso 35.140.814 lt. 25 c. Išleista banknotų apyvartoje 33.503.101 lt. 2 ct. Taigi litų išleista 1.637.713 lt. 23 ct. mažiau negu banke sudėta brangenybių. Nuo sausio 1 d Lietuvos Banko aukso fondas padidėjo 59.082 lt. 90 ct., sidabro — 8378 lt. 10 ct., tvirta svėtima valiuta 2.056.990 lt. 73 ct. Banknotų apyvartoje padidėjo 3.126.036 lt. 76 ct. Apyvarta padidėjo 6335.048 lt. 54 ct.

— **Klaipėdos lietuviams remti Komitetas** pradėjo savo darbą sausio 18 d. 10 val. rytą Vasario g-vė 2 Nr. Nuo sausio 18 d. iki 25 d. Komitetas renka aukų iš visų įstaigų ir asmenų. Sausio 21 d. rinkliava buvo Kauno gatvėse.

— **Seimo Kancelarija** praneša, kad prie paduodamų Seimui piliečių skundų ant valdininkų už įvairius jų prasižengimus žyminio mokesnio nereikalaujama.

— **Mitingas Kretingoje.** Įvyko skaitlingas Kretingos miesto ir apylinkės gyventojų mitingas Klaipėdos krašto klausimu. Mitingas nutarė prašyti iš Amerikos pagalbos ir reikalauti valdžios, aktingai remti

klaipėdiečius. Jų reikalams surinko mitingas apie 1200 lt. Išrinktas Komitetas tolesniam aukų rinkimui.

— **Nauja Santarvės nota.** Prancūzų atstovas Lietuvai p. Padovani įteikė Ministerių Pirmininkui p. Galvanauskui naują notą pasirašytą Prancūzų prezidento Poincarės del Klaipėdos įvykių. Toj notoj pakartoja, kad žymus elementas iš Lietuvos dalyvaujas Klaipėdos judėjime ir, kad Lietuva imtūs priemonių prieš to judėjimo vadus ir tt.

Lietuvos Vyrausybė į tą notą atsakė, pateisindama savo nedalyvavimą tame sukilime ir tt.

Mažojoj Lietuvoj.

— **Krašto valdžia.** Klaipėdos Krašto Vyriausioji naujoji direkcija susideda: prezidentas Simonaitis iš Klaipėdos, buvęs pirmiau Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas. Nariai: ūkininkas Rezgys iš Klaipėdos ir valdininkas Jonas Toleikis iš Šilutės. Kiti direktorijos nariai būsią rinkti iš pramonininkų ir darbininkų, kaip tik bus normali Klaipėdos miesto padėtis. Laikina direktorijos būstinė—Šilutėje.

— **Susisiekimas.** Naujoji direktorija sulig daromos sutarties perduoda krašto gelžkelius Lietuvos Susisiekimo Ministerijai. Vokietija, kurios žinioje buvo Klaipėdos gelžkeliai, atiduoda visus traukinius Klaipėdos valdžiai. Tas pas tur būt bus ir su paštu. Sausio 18 d. po pietų prasidėjo gelžkelių judėjimas tarp Klaipėdos ir Karaliaučiaus. Iš Bajorų tą pačią dieną turėjęs išeiti lietuvių traukinys.

— **Renkasi Seimas.** Sausio 19 d. įvykęs Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komiteto Skyrių Seimas. Priimtas nutarimas prisijungti prie Lietuvos ir kreiptis į Santarvę prašant, kad padėtų įvykdinti šį nutarimą.

Užsieniuose.

— **Išplėšė išdinę.** Sausio 12 d. naktį įsibrovę į Lvovo (Galicijoj) išdinę benditai išplėšė 12 milijonų markių ir daug sidabro ir aukso.

— **Musulmonų ir graikų santykiai.** Graikai pašalino iš Atenų universiteto visus studentus musulmonus, tuo atsilygindami musulmonai pašalino iš Konstantinopolio universiteto visus graikus studentus.

— **Galicijoj.** Kniginės sodžiui naujokų ėmimo metu lenkų žandarai gaudydami ukrainiečius naujokus grasino išdegti kaimą, jei nesusirinks visi naujokai. Suimtus naujokus laikė šalty, vienas iš jų persišaldęs mirė. Jį į kapus lydėjo 20 tūkst. minia, labai sujūdinta nežmonišku lenkų elgėsiu. Lenkų policija irgi dalyvavo laidotuvėse, kad neįvyktų kokių priešlenkiškų įvykių.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 29. Ar gali paleistas atsargon važiuot į užsienį, pav. Amerikon? Buvęs karys ir S. Galbuogis.

Ats. 29. Kolei šalyje tebėra karo pavojus tokie emigracijos tikslais užsienin neleidžiami. Kuomet bus nuimta karo padėtis krašte tuomet ir paleisti atsargon kariai bus leidžiami.

Kl. 30. Ar reikės visiems, atlikusiems karinę prievolę, (ar nerikiuotėj tarnavusiems) eit karinio mokslo pakartojimą t. y. rikiuotės, ar tik tiems, kurie tarnavo rikiuotėje? Buvęs karys.

Ats. 30. Tuo klausimu kol kas nėra išdirbto įstatymo ir šiuo tarpu nieko nežinoma.

Kl. 31. Esu gimęs 1903 m. ir dabar tarnauju kariuomenėje savanoriu. Ar išstarnavus du metus bū-

siu paleistas iš kariuomenės ir, jei būčiau, tai pašaukus tarnybon gimusius 1903 m., ar mane paimtų?

M. Ambrožiūnas.

Ats. 31. Išstarnavus savanoriu pėstininkų dalyse 2 metu, specialėse — 3 met. tarnauti nebreikės, tokie įsiskaito atatinamų metų pirmos rūšies atsargon (Žiūr 1922 m. Įsak. Kar. 291 Nr. 5 § 1 punktą). T., atstarnavęs du metu, būsi paleistas.

Kl. 32. Aš išstarnavau kariuomenėje pusantrų metų ir 1922 m. gruodžio 1 d. vėl likau paimtas kariuomenėn. Ar galėčiau būt paleistų iš tarnybos?

J. Junokas

Ats. 32. Būsi paleistas tik kuomet atitarnauti nedatarnautą laiką. Savanoriai, neištarnavę kariuomenėj pilnų 2 metų — pėstininkų dalyse, 3 metų specialėse dalyse, yra imami datarnavimui minimo laiko (Žiūr. 1922 m. Įsak. Kar. 291 Nr. 5 § 2 punktą).

Kl. 33. Ar galima būtų gauti kartu su žeme dalinamojo dvaro trobėsčius? J. Gužauskas.

Ats. 33. Tai gali sužinoti pas to Apskr. Žemės Tvarkytoją, kurio žinioje yra dalinamas dvaras.

Kl. 34. Ar paleistų mane iš kariuomenės vargonininkystės baigimui? Bronislavas.

Ats. 34. Nepaleis.

Kl. 35. Ar gauna Kr. Ap. Min. laisvai samdomi tarnautojai, neužimantieji karininkų ir karo valdininkų pareigas, Velykų ir Kalėdų švenčių priedus už 1922 m. J. M.

Ats. 35. Negauna.

Kl. 36. Mano tėviškė lenkų okupuota. Ar galėčiau paleistas iš Lietuvos kariuomenės gauti žemės Nepr. Lietuvoj? M. Kugauda.

Ats. 36. Galėsi.

Kl. 37. 1) Esu braižytojas. Kaip galėčiau betarnaudamas kariuomenėj pastoti į kariuomenės ginklų ir patrankų taisymo dirbtuvę? 2) Ar galėčiau tarnaudamas kariuomenėj, lankyti vakarais suaugusių mokyklą? F. Petrauskas.

Ats. 37. 1) Šaukiant Jūs kariuomenėn, pareiškite apie tą savo specialybę savo Apsk. Naujokų Priėmimo Komisijai. Ji, radus galimu, paskirs. 2) Jei tarnybos prievolių atlikimas nedarys kliūčių, galėsite.

Kl. 38. 1) Ar įsiskaito sveikatos pataisymui atostogų laikas, tarnybon? 2) Ar privalo gimusieji 1896 m., atitarnauti pilnus 2 metus pėstininkuose, 3 m. — specialėse dalyse? P. Jankauskas.

Ats. 38. 1) Įsiskaiko. 2) Privalo

Kl. 39. Esu kilęs iš lenkų okupuoto krašto (Vilnijos), bet nuo 1916 m. gyvenu Nepr. Lietuvoj ir tarnauju kariuomenėj. Ar paleistas iš kariuomenės galėsiu gauti Lietuvos pasą? Vyr. pusk. R. P.

Ats. 39. Galėsi.

Kl. 40. Turiu ūkį, kurio esant senam tėvui (60 metų), broliui Amerikoje, nėra kam apdirbti, tad ar paleistų mane iš kariuomenės ūkio prižiūrėjimui? Čiplis.

Ats. 40. Kadangi Amerikoje yra brolis, nepaleis.

Kl. 41. Išstarnavus man kariuomenėj 15 mėnesių, einant sveikatos tikrinimo komisijos nusprendimu buvau paleistas iš kariuomenės, bet 1922-IV-15. Ap. N. P. Komisija atgal mane pašaukė ir, patikrinus sveikatą, priėmė tarnybon, atimdama paleidimo liūdymą. Ar teisėtai ji pasielgė, ir, ar išstarnautas laikas įsiskaitys tarnybon? L. Dovidas.

Ats. 41. Jei minimoji komisija rado Jus tinkamu tarnauti kariuomenėj, tad priimdama pasiėlgė teisėtai, bet jei jaučiatės, nuskriaustų — del sveikatos stovio, netinkamu tarnauti, prašykite dalies, kad statytų Jus sveikatos tikrinimo komisijon, ten išspręs. Išstarnautas laikas tarnybon įsiskaito.

Jau išėjo iš spaudos „MŪSŲ ŽINYNAS“

Karo Mokslo ir istorijos žurnalas.
III tomas 9 Nr.

T U R I N Y S:

Generolas Radus Zenkavičius: Ginamosios pėstininkų kautynės lauko kare. *K. Boleckis:* Kavalerijos taktika. *Kar. Vald. Grigaitis:* Kariuomenės ūkis. *Pulkininkas Bobinskis:* Telefono pranešimų parėmimas ir priemonės jam kliūdyti. *Kapitonas Gabrys:* Sprogstamosios medžiagos sviediniuose pritaikinimo ir jų įtaisymo bruožai. *Generolas Radus Zenkavičius:* Trumpas didžiojo karo eskizas. *P. Galaunė:* Lietuvos kultūros turtų likimas.

KRITIKA IR BIBLIOGRAFIJA.

K. Kepalas, Kap. B. Ltn. Novickis ir Kap. V. S-tis — Lietuvių knygos. *K. Kepalas* — Prancūzų knygos. *V. S-tis Juoz. Voronko K. Boleckis ir Ltn. Taliat-Kelpša* — Rusų knygos. *Kap. Biržiška, Ltn. Taliat-Kelpša, Majoras Ružanovas ir Ltn. Novickis:* Lenkų knygos. Karo literatūros rodyklė. Atsiųstos paminėti knygos.

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Jei nori greit gauti pinigų iš Amerikos,
Jei nori greit ir be vargo atvažiuoti į
Ameriką,

Jei nori gauti teisingų žinių iš Amerikos
apie darbininkų reikalus, tai skaityk
laikraštį „TĖVYNĖS BALSA“.

Išpildyk žemiau paduotą kuponą ir pa-
siųsk jį į Ameriką savo giminėms, o vis-
kas bus Tamstai suteikta.

Šiuomi kreipiuosi į Tamstą ir
nuoširdžiai meldžiu siųsti man

Pinigus

Laivakortę

„Tėvynės Balsas“.

(Padėk ženklelį ką nori)

Per Lietuvos Industrijos Bendrovę,

55 Market St.,

Wilkes-Barre, Pa. U. A. S.

A M E R I K O S „V I E N Y B Ė“.

Didelis Amerikoje einantis du sykiu į savaitę, o neužilgo ketinamas leisti kasdien laikraštis — „VIENYBĖ“, skaitomas po plačią Amerikos lietuvių visuomenę ir po plačius Lietuvos kraštus.

„VIENYBĖ“ platina Tėvynės meilę ir demokratybę.

„VIENYBĖ“ spausdina mokslo straipsnių, gražių apysakų, eilių, pamokinių.

„VIENYBĖ“ greičiausiai paduoda žinių iš viso pasaulio politikos ir visokių atsitikimų.

„VIENYBĖ“ turi juokų ir satyros skyrių „Tarką“, nuo kurios labai raivosi visokie storažieviai.

„VIENYBĖ“ veda moterų skyrių, kuriame skelbiama moterų lygybės ir pažangos obalsis.

„VIENYBĖ“ turi įvairių skyrių: pinigų siuntimui, giminėms iš Lietuvos partraukimui, laivakorčių pardavinėjimui į visus geriausius laivus ir didžiausį Amerikoje knygyną.

„VIENYBĖ“ ketina ir Lietuvoje įkurti amerikoniškos dvasios ir tyro republikonizmo laikraštį, taipgi visus skyrius vienu metu susinešimui tarpe Lietuvos ir Amerikos.

„VIENYBĖ“ netarnauja jokiai partijai. Jos obalsis yra: „Laisva Lietuva, laisviems lietuviams“.

„VIENYBĖ“ eina jau 37 metai ir yra seniausias laikraštis iš visų dabar Amerikoje einančių lietuvių laikraščių.

Rašyk savo giminėms ir pažįstamiems, kad užsakytų „VIENYBĖ“ Tamstai į Lietuvą visiems metams, tai turėsi didžiausią dovaną, kuri aplankys Tamstos namelius per visus metus ir teiks nuolatinį malonumą. Rašyk saviesiems, kad pirktų laivakortę tikrai „VIENYBĖS“ įstaigoje, kuri teisingai lietuviams tarnavo per 37 metus. Rašyk saviesiems, kad per „VIENYBĖS“ įstaigą siųstų Tamstai pinigų, nes ši įstaiga per 37 metus teisingai tai veda ir milijonus į Lietuvą jau išsiuntė. Rašyk „VIENYBĖN“, skaityk „VIENYBĖ“, kalbėk visiems apie „VIENYBĖ“, nes ji per 37 metus apie visus lietuvius kalbėjo, rašė, kovojo už Lietuvos Nepriklausomybę. Kalbėk sykiu su garsingu daktaru Kiujė: „Diena iš dienos tolyn man su „VIENYBĖ“ geryn!“ Būk „VIENYBĖS“ draugas ir draugė! „Vienybės“ antrašas Amerikoje: „VIENYBĖ“, 193 Grand Street, Brooklyn. N. Y. U. S. A.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Lietuvos Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.